

Utbildningsinspektion i Köpinge skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Köpinge skola den 4 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden, nämligen skolans uppdrag att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget, samt rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning och hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Köpinge skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Köpinge skola intervjuades rektorn samt representanter för pedagoger, elever och deras föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner. Andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör likaså underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Skolan/verksamheten	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	78
Förskoleklass	21
Grundskola	111

Källa: Kristianstads kommun

Köpinge skola ligger på landsbygden i samhället Gärds Köpinge, ca en mil söder om Kristianstad, och ingår i skolområde 3. På skolan finns en förskoleklass, två åldersblandade klasser med elever i årskurs 1 och 2 samt tre åldershomogena klasser med elever i årskurs 3, 4 respektive 5. Skolan har även en särskild undervisningsgrupp, en så kallad förberedelseklass, för elever som är nyanlända till Sverige.

På skolan finns därtill skolbarnsomsorg i form av ett fritidshem och en fritidsklubb. Denna verksamhet bedöms i en kommunövergripande rapport.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att Köpinge skola har en verksamhet och ett arbetsklimat som ger goda förutsättningar för lärande. En kontinuerlig analys av verksamhetens resultat bör dock utvecklas, i synnerhet när det gäller elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Kunskaper

För utvärdering och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling används huvudsakligen de kommunala proven i matematik och svenska i årskurs 3 samt de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska i årskurs 5. Sammanställningar av resultaten visar att de flesta av eleverna når målen i årskurs 5 i dessa ämnen. Resultaten var dock något sämre vårterminen 2007 i jämförelse med vårterminen 2006. Förklaringen är enligt rektorn att elever som är nyanlända till Sverige, och som får stöd inom ramen för en särskild undervisningsgrupp, deltog i provet 2007. Skolan har i övrigt uppmärksammat vissa resultatskillnader mellan ämnen, det vill säga att något fler elever riskerar att inte nå målen i engelska och matematik, jämfört med svenska. Enligt rektorn har olika åtgärder vidtagits. Utöver att de aktuella eleverna får särskilt stöd, har lärarna fått kompetensutveckling inom matematikämnet och undervisningen i ämnet har utvecklats för att ge större utrymme för praktiska och laborativa inslag.

Även om skolans lärare uppger sig ha kännedom om elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen, redovisas inte något sätt för systematisk uppföljning och analys av kunskapsutvecklingen i relation till de kunskapsmål som anges i läroplanen och i kursplanerna. Sådan information saknas även i elevernas individuella utvecklingsplaner. Inspektörerna bedömer därför att Köpinge skola måste utveckla system för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till mål att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen, dels som ett underlag för elevernas individuella utvecklingsplaner, dels för att möjliggöra en samlad resultatanalys på skolnivå.

Undervisningen på Köpinge skola bedrivs utifrån en veckoplanering, där elevernas för in veckans beting i planeringsböcker och sedan ges viss frihet att välja när och under hur lång tid de ska arbeta med de olika uppgifterna. Varje vecka avslutas med

att eleverna utvärderar sitt arbete. Enligt lärarna ges eleverna även möjligheter till visst inflytande över planering av undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer. Inspektörerna bedömer dock att skolan kan fortsätta att utveckla elevinflytandet i detta avseende så att en tydligare progression framträder, dvs. att elevinflytandet ökar med elevernas stigande ålder och mognad. En viktig förutsättning är då att eleverna ges god kännedom om målen för utbildningen, något som varierade bland de elever inspektörerna talade med.

Undervisningen i samhälls- och naturorienterande ämnen samt teknik bedrivs tematiskt och ämnesövergripande. Inspektörerna vill betona vikten av att den tematiske undervisningen kontinuerligt stäms av mot kursplanemålen.

Skolan har ett kompetensmässigt brett sammansatt elevvårdsteam och rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd samt för genomförande och uppföljning av stödinsatserna. Analyser av stödinsatsernas samlade effekter på skolans resultat saknas dock.

Skolan har tidigare haft mycket få elever med ett annat modersmål än svenska. I integrationssyfte skapades höstterminen 2006 en särskild undervisningsgrupp, en så kallad förberedelseklass, för elever som är nyanlända till Sverige. För närvarande går 17 elever i denna grupp. Eleverna bor inte inom upptagningsområdet utan busas till skolan. En lärare för dessa elever, som tidigare undervisat i en särskild undervisningsgrupp av detta slag på en skola med en hög andel elever med utländsk bakgrund, beskriver att elevernas utveckling av det svenska språket gynnats märkbart till följd av integrationen i Köpinge skola. Den undervisning eleverna får är till en början begränsad till svenska som andraspråk och matematik, för att sedan successivt utvidgas till att omfatta fler ämnen i den ordinarie klassundervisningen. Rektorn uppger emellertid att eleverna inte får studiehandledning på modersmålet, trots att behov föreligger och eleverna har rätt till sådant stöd.

Normer och värden

Skolan bedriver ett kontinuerligt värdegrundsarbete som är integrerat i den vardagliga verksamheten. Eleverna uppger också att de trivs och känner sig trygga i skolan. Även föräldrarna beskriver skolan som trygg och uppger att det finns en nära kontakt mellan lärare och elever. I intervjuerna har dock varierande uppgifter framkommit om hur väl det sociala samspelet fungerar mellan eleverna i den så kallade förberedelseklassen och övriga elever.

Det finns en likabehandlingsplan som är framtagen för skolområdet. Planen är uppdelad i två delar, varav en del behandlar skolområdets mål och en del skolans egna åtgärder och rutiner för att nå målen. De åtgärder som Köpinge skola beskriver handlar till övervägande del om organisatoriska lösningar och fokus är mer på form än innehåll. Vilka konkreta åtgärder skolan avser att vidta under verksamhetsåret för att förebygga trakasserier och annan kränkande behandling samt för att främja likabehandling framgår däremot inte av planen. Eleverna har inte heller varit med i utarbetandet av planen, vilket de ska vara enligt förordningen. Elevernas medverkan är inte minst viktig i kartläggningen av situationen på skolan och bedömningen av eventuella riskområden. Eftersom ansvaret för att upprätta likabehandlingsplanen inte är delegerat till rektorn görs en samlad bedömning av kommunens upprättade likabehandlingsplaner i kommunrapporten.

Ledning och kvalitetsarbete

Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med den pedagogiska verksamheten och strävar efter att utveckla den i enlighet med de nationella målen. Det finns dock brister i rektorns beslutsfattande avseende anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattades vid tidpunkten för inspektionen av rektorn på Köpinge skola, trots att dessa beslut inte var delegerade till rektorn utan styrelsen för utbildningen bar ansvaret. En samlad bedömning av denna punkt görs i kommunrapporten.

Arbetsplanen och kvalitetsredovisningen pekas i styrdokumentet ut som centrala hörnstenar i det kvalitetsarbete skolorna ska bedriva. Köpinge skola har en arbetsplan i form av en lokal handlingsplan som är gemensam för rektorsområdets förskola, fritidshem och skola. I planen redovisas fyra prioriterade mål liksom målens syfte samt medel för att nå målen. Utöver målområdet språkutveckling framgår dock inte hur skolan avser att arbeta med kunskapsuppdraget.

Intervjuerna visade att personalen är delaktiga i framtagandet av arbetsplanen, medan det är rektorn som svarar för att arbeta fram kvalitetsredovisningen. Kvalitetsredovisningen vilar samtidigt på ett brett underlag i form av uppföljningar och utvärderingar av olika slag i vilka personalen varit delaktig. Det framgår emellertid att elever och föräldrar inte ges möjlighet att delta i utarbetandet av arbetsplanen och kvalitetsredovisningen, vilket de ska ha möjlighet till enligt författningarna. Kvalitetsredovisningen är för övrigt otydlig kring i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats. Framför allt saknas en samlad analys av skolans kunskapsresultat. Enligt inspektörerna bör resultatanalysen utvecklas för att skolan ska kunna sätta in adekvata åtgärder som leder till en utveckling av verksamheten.

Av skolans timplan framgår inte i vilken utsträckning den garanterade undervisningstiden i teknik tillgodoses. Utifrån intervjuerna framstår undervisningen i ämnet som starkt begränsad. Enligt inspektörernas bedömning ges inte eleverna möjligheter att nå målen i årskurs 5 i ämnet teknik.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemet).
- Elever med behov av studiehandledning på modersmålet får inte sådan (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Det saknas beslut om anpassad studiegång för elever som inte får undervisning i alla ämnen enligt timplanen (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Eleverna och företrädare för elevernas vårdnadshavare är inte delaktiga i utarbetandet av arbetsplanen (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Eleverna och elevernas vårdnadshavare ges inte möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen (4 § förordningen om kvalitetsredovisning).

Områden som är i behov av förbättringsåtgärder

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör fortsätta utveckla elevernas inflytande över undervisningens arbetsformer och innehåll så att det ökar med stigande ålder och mognad. Att målen för utbildningen klargörs för eleverna är en viktig förutsättning för deras möjligheter till inflytande.
- Den individuella utvecklingsplanen bör utvecklas till ett mer framåtsyftande dokument.
- Informationen om elevernas kunskapsutveckling vid utvecklingssamtalen bör i högre grad relateras till kursplanernas mål, för att klargöra vilka kunskapskvaliteter eleven har nått respektive behöver utveckla.
- Ett mer systematiskt kvalitetsarbete bör utvecklas i vilket en samlad resultatanalys på skolnivå utgör ett centralt underlag. Kvalitetsredovisningen bör bli tydligare i bedömningen av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Bedömningar

1. Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Resultat på nationella prov Differenser mellan klasser/ skolor Könsrelaterade skillnader	Bedömning De allra flesta elever når målen på de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska för årskurs 5. Sammanställning och analys av elevernas resultat i övriga ämnen saknas på skolnivå.
--	--

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här Utgångspunkt i uppdraget Utrymme för olika kunskapsformer Elevernas ansvar och inflytande Samverkan	Bedömning Genomförande av utbildningen uppfyller styrdokumentens krav med undantag av: <i>Elevernas ansvar och inflytande</i> Läraren, men ytterst rektorn, ska enligt läroplanen se till att alla elever får ett reellt inflytande på undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer och detta inflytande ska öka med elevernas stigande ålder och mognad. Vid elevintervjuerna framkom att elevernas inflytande över undervisningens utformning och innehåll var begränsat och eleverna kunde inte heller urskilja någon progression över tid. Elevinflytandet behöver följaktligen utvecklas och öka med stigande ålder och mognad.
---	--

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av läran- det Särskilt stöd och åtgärdspro- gram	Bedömning Anpassning av verksamheten och särskilt stöd upp- fyller styrdokumentens krav med undantag av: Särskilt stöd Enligt grundskoleförordningen ska en elev få stu- diehandledning på sitt modersmål om eleven behö- ver det. På Köpinge skola finns elever med annat modersmål än svenska som trots att de har behov inte får studiehandledning på sitt modersmål. Skolan måste tillse att eleverna får den studiehandledning de har rätt till.
---	--

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av elevers kun- skaper Kommunikation av resultat	Bedömning Inom detta område finns brister och behov av för- bättringsåtgärder enligt följande: Uppföljning av elevers kunskaper I de nationella kursplanerna finns mål att uppnå i alla ämnen för årskurs 5. Det framgår av intervjuerna att skolan saknar en samlad uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Skolan måste göra en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i samtliga äm- nen. Kommunikation av resultat Vid utvecklingssamtalen ska framåtsyftande indivi- duella utvecklingsplaner upprättas. Av intervjuerna framkommer att de individuella utvecklingsplaner- nas kvalitet behöver utvecklas med en bedömning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Skolan bör tillse att de individuella planernas kvalitet utvecklas.
--	---

2. Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här Studiemiljö och arbetsro Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Bedömning Skolans arbete med normer och värden uppfyller styrdokumentens krav.
--	--

3. Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling.	Bedömning Personalens utbildning och kompetensutveckling uppfyller styrdokumentens krav.
---	--

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtroget Rektors ansvar för verksamhetens utveckling mot de nationella målen Rektors beslutsfattande	Bedömning Rektorn är förtrogen med verksamheten och strävar efter att utveckla verksamheten mot de nationella målen. Brister finns dock avseende: Rektors beslutsfattande Om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens behov och förutsättningar, får enligt grundskoleförordningen styrelsen för utbildningen efter att ha hört elevvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång för eleven. Därvid får avvikelser göras från timplanen. För elever i den så kallade förberedelseklassen på Köpings skola fattar rektorn beslut om undervisning i svenska som andraspråk. Däremot saknas beslut om anpassad studiegång, med uppgifter om vilka avvikelser från timplanen som bedömts nödvändiga. Enligt nämndens delegationsordning är detta beslut delegerat till rektorn.
---	---

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Skolplikt och tillgång till utbildningsplats Undervisningstid Valmöjligheter Studie- och yrkesorientering Lokaler och läromedel Avgiftsfri utbildning	Bedömning Kravet på lika tillgång till utbildning uppfylls i väsentliga delar förutom avseende Undervisningstid Alla barn och ungdomar ska, oberoende av kön, geografiskt hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Av intervjuer framgår att undervisningen i ämnet teknik på Köpings skola är begränsad. Rektorn bör tillse att undervisningen i ämnet utgår från kursplanen så att eleverna ges möjlighet att nå målen för årskurs 5.
--	--

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete kan förbättras i följande avseenden: Systematiskt kvalitetsarbete I arbetsplanen, som ska tas fram under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare, ska framgå vilka åtgärder skolan avser att vidta för att genomföra de nationella målen. Köpings skolans arbetsplan är kortfattad och anger i begränsad utsträckning hur skolan ska arbeta med kunskapsuppdraget. Enligt
--	---

	läroplanen för grundskolan krävs att undervisningsmålen ständigt prövas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Som angetts ovan finns brister avseende skolans uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Skolans analyser av de samlade kunskapsresultaten bör i högre grad ligga till grund för förbättringar av verksamheten och återspeglas i skolans arbetsplan. Dessutom måste elever och föräldrar vara delaktiga i utarbetandet av arbetsplanen. Kvalitetsredovisning Arbetet med kvalitetsredovisning ska främja kommunernas, skolornas, förskolornas och fritidshemmens kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningarna ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Köpinge skolas kvalitetsredovisning innehåller mål, beskrivning av insatser för att nå målen, resultatredovisning och åtgärder för förbättring. Redovisningen består dock till stor del av beskrivningar av genomförd verksamhet snarare än av analys av densamma. Framför allt saknas ordentlig analys och, med undantag för ämnet matematik, åtgärder för förbättring i de delar som beskriver kunskapsresultaten. Inspektörerna bedömer därför att kvalitetsredovisningen bör bli tydligare i bedömningen av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats och mer konkret ange åtgärder som skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Dessutom måste elever och föräldrar vara delaktiga vid upprättandet av kvalitetsredovisningen.
--	--

Lund 2008-01-22

Birgitta Henecke

Per-Joel Jarlunger